

Kardinal Josip Bozanić, nadbiskup zagrebački i veliki kancelar
Katoličkoga bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu
Pozdravna riječ na Svečanoj sjednici Fakultetskog vijeća KBF-a
Zagreb, Šalata, Voćarska 106, 11. ožujka 2016. godine.

Poštovana gospodo: Predsjedniče Hrvatskoga sabora,
Rektore Sveučilišta u Zagrebu,
Ministre znanosti, obrazovanja i sporta,
cijenjeni sudionici i gosti ove Svečane sjednice
Fakultetskog vijeća Katoličkoga bogoslovnog fakulteta
Sveučilišta u Zagrebu,

sve vas srdačno pozdravljam zahvaljujući našem Fakultetu na čelu s veleučeni-
m Dekanom za organizaciju komemoracije prigodom 20. obljetnice potpisivanja Ugovora o
položaju i djelovanju Katoličkoga bogoslovnog fakulteta u sastavu Sveučilišta u Zagrebu.

Na današnji je dan, 11. ožujka 1869. godine, Hrvatski sabor izglasao zakonski
članak »ob utemeljenju sveučilišta u glavnom gradu Zagrebu«. U tom se zakonskom
članku »Vladi zemaljskoj nalaže, da učini shodne korake, da se nadbiskupski licej
zagrebački preustroji u fakultet teologijski«.

Zakonski akt Hrvatskoga sabora potvrdio je car Franjo Josip, 8. travnja 1869.
godine. Tako je osnovano moderno hrvatsko sveučilište u Zagrebu s četiri fakulteta:
filozofskim, teološkim, pravnim i medicinskim. Sveučilište u Zagrebu svečano je otvorio,
19. listopada 1874. godine, hrvatski ban Ivan Mažuranić, a prvi mu je rektor bio svećenik i
profesor Matija Mesić. Sveučilište u Zagrebu u svim je pravnim aktima o svom
utemeljenju imalo teološki fakultet kao svoju konstitutivnu sastavnicu.

Povijest visokog školstva u Zagrebu usko je povezana sa Zagrebačkom
(nad)biskupijom i onim razvojnim procesom što ga je još u trinaestom stoljeću pokrenuo
zagrebački biskup Stjepan II. Babonić (1225. - 1247.) osnivanjem filozofsko-teoloških
studija. Jedan od Stjepanovih nasljednika bl. Augustin Kažotić (1303. - 1322.), osniva
katedralnu školu s naglaskom na studiju klasičnih autora antike, crkvenih otaca i teologa
skolastičkog razdoblja.

Poslijetridentsko sjemenište Jurja Draškovića (1563. - 1578.) i isusovački kolegij
(1633.) na Gradecu uz izdašnu novčanu pomoć zagrebačkog biskupa Franje Erghelyja
(1628. - 1637.) i velikog prepošta Zagrebačkog kaptola kanonika Nikole Dijaneševića vode
k uspostavi Akademije (1662.) kojoj je car Leopold I. poveljom, od 23. rujna 1669. godine,
dao povlastice i sveučilišna prava kao »generalnim studijima« zemalja habsburške krune.

Poslije ukinuća isusovačkoga reda (1773.) carica Marija Terezija preustrojila je
zagrebački generalni studij u »Kraljevsku akademiju znanosti« s trima fakultetima:
filozofskim, teološkim i pravnim. Car Josip II. je 1784. na Kaptolu osnovao centralno
sjemenište, pa je Bogoslovni fakultet unutar sjemeništa dobio prostore kao »Facultas regia
theologica«. Na istom prostoru nadbiskup Juraj Haulik 1853. godine organizira i
dvogodišnji filozofski studij. Stoga možemo reći da je Sveučilište u Zagrebu izraslo u
stoljetnom procesu kojemu je Zagrebačka (nad)biskupija bila kolijevka.

Prije dvadeset godina, na današnji su dan, Rektor Sveučilišta u Zagrebu i Dekan
Katoličkog bogoslovnog fakulteta potpisali Ugovor o položaju i djelovanju Fakulteta u
sastavu Sveučilišta. Taj je Ugovor potpisan uz suglasnost Sabora Republike Hrvatske i
Hrvatske biskupske konferencije. Budući da se radi o crkvenom učilištu nad kojim ima
vrhovnu nadležnost Sveta Stolica, Fakultet je prethodno dobio pristanak Svete Stolice za
sklapanje Ugovora.

Ugovor koji je potpisan prije dvadeset godina regulira specifičan položaj KBF-a u
sastavu Sveučilišta u Zagrebu. Taj je Ugovor postao model i za slične ugovore sklopljene
naknadno između drugih hrvatskih teoloških fakulteta i sveučilišta. Potpisivanje tog
Ugovora označeno je i kao ispravljanje odluke o isključenju KBF-a iz Sveučilišta. Naime,

Vlada Narodne Republike Hrvatske, 29. siječnja 1952. godine, donijela je Rješenje o ukinuću Rimokatoličkog bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, koje Rješenje je 23. srpnja 1990. godine Izvršno Vijeće Sabora Republike Hrvatske proglasio ništavnim.

Važnost potpisanog Ugovora prije dvadeset godina jest u tome što se pristupilo novom reguliranju odnosa KBF-a i Sveučilišta u skladu sa suvremenim i državnim i crkvenim propisima. KBF daje Sveučilištu u Zagrebu posebnu dimenziju te mu određuje srednjoeuropski sveučilišni identitet od samog početka. Ugovor o položaju i djelovanju Katoličkoga bogoslovnog fakulteta u sastavu Sveučilišta u Zagrebu iz 1996. godine ispravlja nepravdu nanesenu i KBF-u i Sveučilištu, jer KBF je od početka Sveučilišta bio njegova sastavna jedinica.